

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 14 marca 2018 r.

03980200025255
RPW/8388/2018 P
2018-03-16

DLK2.054.10.2018

Pan
Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora Waldemara Śługockiego na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 15 lutego 2018 r., uprzejmie wyjaśniam.

Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 3 marca 2015 r. (sygn. akt K 39/13) stwierdził, że przepisy art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych, pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, są niezgodne z art. 32 Konstytucji RP.

Trybunał przesądził zatem o zakresie podmiotowym ww. pominięcia ustawodawczego, odnosząc je wyłącznie do funkcjonariuszy realizujących określone zadania.

W celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego został przedłożony w Sejmie przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowany przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego, obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.

Inicjatywa ustawodawcza obywateli w zakresie objęcia systemem zaopatrzeniowym służb mundurowych funkcjonariuszy Służby Celnej spotkała się z pozytywną oceną Rządu, który w dniu 12 lipca 2016 r. przedstawił stanowisko do tego projektu. Zgodnie ze stanowiskiem Rządu, projekt obywatelski wykonywał wyrok Trybunału Konstytucyjnego w zakresie znacznie szerszym niż wynikało z jego sentencji i uzasadnienia. W związku z tym Rząd zaproponował, aby uprawnienia emerytalne z systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych otrzymali jedynie ci funkcjonariusze Służby Celnej, którzy wykonują zadania wskazane w wyroku Trybunału Konstytucyjnego i spełnią łącznie wymagany okres stażu służby oraz osiągną wymagany wiek. Jednocześnie w zakresie ustalania stażu wymaganego do emerytury policyjnej Rząd wskazał, aby jako datę początkową określania uprawnień przyjąć datę wejścia w życie ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, tj. 15 września 1999 r. W ocenie Rządu nie było zasadne uwzględnianie przy ustalaniu stażu pracy funkcjonariuszy okresów sprzed 1999 r., bowiem funkcjonariusze wykonujący pracę na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach państwowych, nie stanowili służby mundurowej, lecz byli urzędnikami urzędów państwowych.

Podkreślić należy, że przedmiotem kontroli dokonanej przez Trybunał były, oprócz art. 1, przepisy art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej. Wskazane przepisy wprowadziły natomiast nowe zasady nabywania praw emerytalnych, ustanawiając dwie przesłanki uprawniające do emerytury policyjnej: wymagany staż służby 25 lat i ukończone 55 lat życia. Dlatego uzasadnionym było, aby uprawnienia emerytalne nadane funkcjonariuszom Służby Celnej przewidywały spełnienie nie tylko wymaganego stażu służby, ale również odpowiedniego wieku. Zważywszy, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, uprawnienia emerytalne powinny przysługiwać funkcjonariuszom Służby Celnej realizującym zadania o charakterze policyjnym oraz mając na uwadze konieczność udokumentowania przez funkcjonariusza wykonywania ww. zadań, w stanowisku Rządu zaproponowano, aby emerytura policyjna przysługiwała funkcjonariuszom Służby Celnej po osiągnięciu wieku 55 lat życia i stażu służby co najmniej 15 lat, w tym po udowodnieniu co najmniej 5 lat przy wykonywaniu zadań tzw. policyjnych.

Przyjęta przez Sejm 11 maja 2017 r. nowelizacja ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej

i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1321), rozszerzyła jej zakres podmiotowy, uwzględniając zmiany w stanie prawnym wprowadzone z dniem 1 marca 2017 r. tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) i utworzenie Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z art. 15d ust. 1 ww. ustawy nowelizującej, emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 2–3, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a. Oznacza to, że jako datę początkową okresów uwzględnianych przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej i obliczania jej wysokości dla funkcjonariuszy celnych przyjęto datę 15 września 1999 r., tj. datę wejścia w życie ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, z mocy której została utworzona formacja – Służba Celna. Pozostałe okresy zatrudnienia – w statusie funkcjonariusza celnego - sprzed 1999 r., nie są brane pod uwagę do uzyskania uprawnień z systemu zaopatrzeniowego, ani też nie mają wpływu na wysokość przyznanego świadczenia, niezależnie czy w tym okresie były realizowane tzw. zadania policyjne.

Za okresy zatrudnienia w systemie powszechnym przed dniem 15 września 1999 r. oraz za okresy ubezpieczenia po zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz będzie miał prawo do emerytury wypłacanej przez ZUS po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Pragnę zwrócić uwagę, że podnoszone w oświadczeniu złożonym przez Pana Senatora kwestie dotyczące dyskryminacji i zróżnicowania ochrony emerytalnej funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Służby Celno-Skarbowej na tle innych służb mundurowych były już przedmiotem dyskusji i analizy podczas posiedzeń komisji zarówno w Sejmie jak i w Senacie RP. Zgłoszone w tym zakresie do projektu obywatelskiego poprawki nie spotkały się jednak z aprobatą, w konsekwencji czego projekt obywatelski został przyjęty bez uwzględnienia ww. poprawek.

Chcę w tym miejscu raz jeszcze odwołać się do ww. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, który w pisemnym uzasadnieniu wyroku wskazał, iż art. 67 Konstytucji nie pozostawia wątpliwości, że ustrojodawca powierzył ustawodawcy zwykłemu do uregulowania zakres i formy zabezpieczenia społecznego. Regulacja konstytucyjna akcentuje w ten sposób szeroki margines swobody działania parlamentu dla urzeczywistnienia prawa do zabezpieczenia społecznego. Do ustawodawcy należy wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obecnych i przyszłych świadczeniobiorców oraz wymogów rozwoju gospodarczego Polski. Z konstytucyjnej gwarancji praw socjalnych nie wynika jednak

bezwzględny zakaz takiego racjonalizowania systemu świadczeń, który wiązałby się z ograniczaniem zakresu podmiotowego, wprowadzaniem bardziej restrykcyjnych warunków ich otrzymywania lub zmniejszeniem ich wysokości. Z art. 67 Konstytucji nie da się wyprowadzić prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego ani konkretnego mechanizmu jego ustalania i waloryzowania. Trybunał zauważył nadto, iż w jego ocenie nie istnieje po stronie ustawodawcy - po wyważeniu konkurujących ze sobą wartości konstytucyjnych - obowiązek zapewnienia takiego samego świadczenia emerytalnego każdemu funkcjonariuszowi i każdej służbie „mundurowej”, bez względu na cechy i okoliczności charakteryzujące beneficjentów. Podkreślił też, iż samo wykonywanie działań ukierunkowanych na ściganie przestępstw nie może uzasadniać roszczenia o objęcie uważanym za korzystniejszy systemem emerytalnym. Reasumując, wprowadzone ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o zmianie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw do ustawy o emeryturach mundurowych uregulowania w zakresie objęcia od dnia 1 stycznia 2018 roku funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Służby Celno - Skarbowej tzw. mundurowym zaopatrzeniem emerytalnym są w mojej ocenie prawidłowe, zgodne zarówno z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, jak i ze stanowiskiem Rządu i nie wymagają na chwilę obecną zmian w zakresie wnioskowanym przez organizacje związkowe. Przedstawiając powyższe wyrażam nadzieję, że przekazane wyjaśnienia zostaną uznane przez Pana Marszałka za wystarczające.

Z powierzeniem

Z upoważnienia Ministra Finansów
Paweł Cybulski
Paweł Cybulski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów